

Conserveermiddelen-allergie

U bent allergisch voor Conserveermiddelen: Wat nu?

Wanneer u hiermee in contact komt kan dat eczeem veroorzaken. Het is dus van groot belang dat u probeert contact met de conserveermiddelen waarvoor u allergisch bent (de aangekruiste dus) te vermijden. Deze folder kan u daarbij behulpzaam zijn. Voor meer informatie over allergisch contacteczeem in het algemeen verwijzen wij u graag naar de informatiefolder 'Allergisch contacteczeem' van de Nederlandse Vereniging voor Dermatologie en Venereologie. Deze kunt u bij uw dermatoloog aanvragen. U kunt deze folder ook vinden op de website van de Nederlandse Vereniging voor Dermatologie en Venereologie downloaden ([Huidarts - Informatie over huidaandoeningen en behandelingen](#)).

Voor welke conserveermiddelen bent u allergisch?

Uw dermatoloog heeft aangetoond dat u allergisch bent voor één of meer conserveer-middelen. Deze zijn hieronder aangekruist.

- Formaldehyde
- quaternium-15
- diazolidinyl urea
- imidazolidinyl urea
- DMDM hydantoin
- dehydroacetic acid
- 5-bromo-5-nitro-1,3-dioxane
- 2-bromo-2-nitropropane-1,3-diol
- sodium hydroxymethylglycinate
- methyl dibromo glutaronitrile
- methyl(chloro)isothiazolinone
- benzisothiazolinone
- octylisothiazolinone
- dichlorooctylisothiazolinone
- iodopropynyl-butylcarbamate
- parabenen (butyl-, ethyl-, methyl- en propylparaben; E214 - E219)
- butylated hydroxyanisole (E320)
- butylated hydroxytoluene (E321)
- sulfieten (E222 - E228)
- overige:

Er is ook een aparte folder voor formaldehyde en formaldehyde-releasers.
U bent niet allergisch voor de niet-aangekruiste conserveermiddelen, deze zijn dus wel veilig voor u.

Wat zijn conserveermiddelen?

Producten die water bevatten kunnen besmet raken met bacteriën en schimmels. Hierdoor zal het product bederven en kan het niet meer gebruikt worden. Om dit te voorkomen voegt een fabrikant één of meer conserveermiddelen toe aan water-bevattende producten. Conserveermiddelen zijn namelijk chemische stoffen die de groei van bacteriën en schimmels remmen.

In welke producten komen conserveermiddelen voor?

Conserveermiddelen komen voor in alle producten die water bevatten. De belangrijkste veroorzakers van allergisch contacteczeem door conserveermiddelen zijn cosmetica en toiletartikelen. Het gaat hierbij vooral om cosmetische producten die op de huid blijven (“leave-on producten”) zoals dag- en nachtcrème, bodymilk en -lotion, aftershave balsem, en zonnebrandproducten. Toiletartikelen die bij gebruik weer snel van de huid worden afgespoeld zoals zeep, shampoo, badschuim en douchegel (“rinse-off producten”) veroorzaken zelden problemen.

Zowel door de arts voorgeschreven geneeskundige crèmes, zalven, oog- en oordruppels alsook vrij verkrijgbare crèmes en “alternatieve” smeersels op plantaardige basis bevatten dikwijls een conserveermiddel.

Huishoudelijke producten zoals afwasmiddelen, vloeibare schoonmaakmiddelen, wasverzachter en dergelijke zullen eveneens vaak conserveermiddelen bevatten. Daar deze producten bij het gebruik sterk verdund worden met water en het contact met de huid relatief kort is, zullen ze zelden problemen geven. Ook hobbyproducten zoals lijmen en verfsoorten op waterbasis bevatten conserveermiddelen.

In welke beroepen zijn conserveermiddelen van belang?

Naast toiletartikelen en huishoudelijke producten kunnen ook in werkmaterialen verschillende conserveermiddelen aanwezig zijn. Voorbeelden hiervan zijn metaalbewerkingvloeistoffen. Deze worden in de metaalindustrie bij het bewerken van metaal (verspaningswerkzaamheden) op grote schaal gebruikt. Ook in watergedragen verven worden conserveermiddelen toegepast en kunnen uit de uithardende verf verdampen. In alle industrieën waarbij het productieproces op waterbasis plaatsvindt zal men conserveermiddelen aantreffen.

Hoe ziet allergisch contacteczeem door conserveermiddelen er uit?

Allergisch contacteczeem bestaat uit rode, wat schilferende maar vooral jeukende uitslag op plaatsen waar de huid in contact komt met het conserveermiddel-bevattende product. Soms zijn er ook pukkeltjes te zien en kan de huid nat worden. De gebruikswijze van een product bepaalt de plaats op de huid waar het eczeem zal ontstaan: in het gezicht en de hals in geval van een dag/nachtcrème, over het gehele lichaam bij een bodymilk, onder de oksels bij een deodorantcrème en rondom de anus bij natte toiletdoekjes. Bij een metaalarbeider of schilder zullen vooral de handen, onderarmen en soms het gezicht zijn aangedaan.

Wordt mijn eczeem geheel veroorzaakt door contact met conserveermiddelen?

Soms wordt het eczeem inderdaad uitsluitend veroorzaakt door contact met het conserveermiddel. Toch kan het gebeuren dat volledige vermijding van het conserveermiddel het eczeem niet geheel doet verdwijnen. Dat komt doordat eczeem soms meerdere oorzaken heeft. Naast allergie kan irritatie meespelen, bij voorbeeld door contact met water en zeep. Daarnaast hebben sommige mensen een erfelijk bepaalde aanleg voor eczeem (“constitutioneel eczeem”), en soms voor astma en hooikoorts. Het is altijd belangrijk en nuttig om producten die het conserveermiddel waarvoor u allergisch bent te vermijden, maar dat zal helaas niet altijd tot volledige genezing van uw eczeem leiden.

Hoe kunnen allergische reacties worden voorkomen?

Het belangrijkste is het contact met het conserveermiddel zo veel mogelijk te vermijden. Op cosmetica staat tegenwoordig de samenstelling op de verpakking vermeld. Aan de hand hiervan kunt u nagaan of het product voor u veilig is. In geval van hobbyproducten zoals latexverf wordt de samenstelling vaak niet vermeld en is het in de praktijk ook nauwelijks mogelijk te achterhalen welk conserveermiddel er in zit. Ook het vaststellen van de identiteit van de conserveermiddelen in beroepsstoffen kan in de praktijk erg moeilijk zijn, soms kan uw bedrijfsarts of arbeidshygiënist deze achterhalen.

Zijn er andere stoffen die ik moet vermijden?

In sommige voedingsmiddelen worden conserveermiddelen toegepast. Van alle in deze folder genoemde conserveermiddelen worden uitsluitend de parabenen (E214 t/m E219), butylated hydroxyanisole (E320), butylated hydroxytoluene (E321) en sulfieten (E220 - 227) aan voedingsmiddelen toegevoegd. Dit geeft echter ook bij patiënten die allergisch zijn meestal geen problemen. In het algemeen is het dus niet nodig te zoeken op de verpakking van voedingsmiddelen en kunt u gewoon alles eten.

Hoe weet ik welke producten veilig zijn?

Op cosmetica en toiletartikelen is de vermelding van de samenstelling verplicht. Toch kan het gebeuren dat de samenstelling van een cosmeticum onbekend is. In dat geval kunt u een gebruikstest doen: gedurende maximaal veertien dagen tweemaal per dag het product in een elleboogsplooi smeren. Als er hierna nog geen roodheid, bultjes en/of jeuk ontstaan zijn, dan is het desbetreffende product zeer waarschijnlijk veilig voor u. Deze test mag niet uitgevoerd worden met cosmetica zoals shampoo, zeep en badschuim. Een gebruikstest met hobbyproducten of beroepsstoffen mag alleen gedaan worden in nauw overleg met uw dermatoloog.